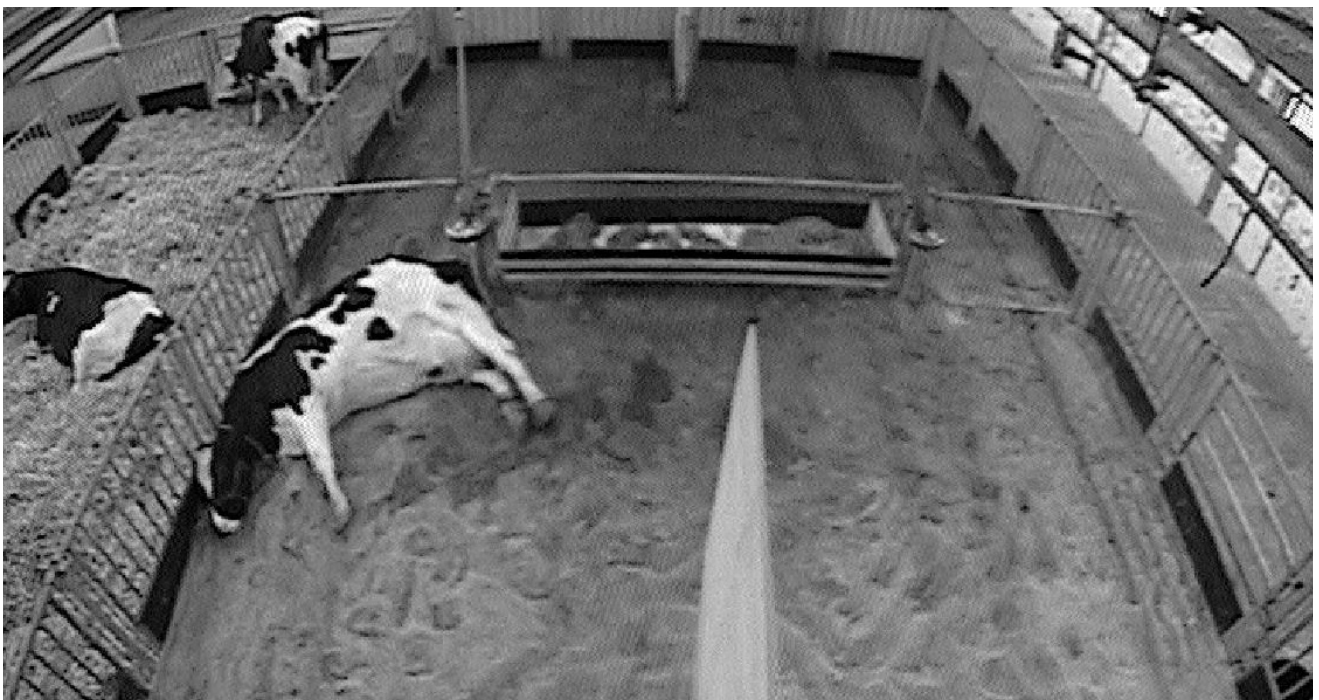

Halte køer opstaldet på sand har bedre liggekomfort

Dybstrøelse af sand er et bedre underlag for halte køer end gummi, da det i højere grad opfylder halte køers behov for hvile. Det viser forsøg fra Institut for Husdyrvidenskab, AU, hvor halte køer, opstaldet i individuelle sygebokse, i gennemsnit havde længere liggetid og nemmere ved at rejse og lægge sig, på dybstrøelse af sand sammenlignet med gummigulv.

Ko der ligger fladt udstrakt på sand i en af sygeboksene fremstillet specielt til forsøget. I den bagerste halvdel af boksen ses det andet underlag, gummimåtter, som blev testet.

Liggeadfærden er vigtig for velfærden hos køer, og en betydelig reduktion i liggetid kan have negative konsekvenser for koen. Liggeunderlaget påvirker liggeadfærden hos køer, og det er foreslået, at halte køer er mere sensitive i forhold til typen af underlag end ikke-halte køer. Derfor var formålet med dette specialeprojekt at undersøge, hvordan to forskellige liggeunderlag (30 cm dybstrøelse af sand og 24 mm gummimåtter)

påvirkede liggeadfærden hos halte køer opstaldet i individuelle sygebokse.

Toogtredive halte køer med en halthedscore 4 på en 5 point skala (1 er normal gang, 5 er kraftig halt) var opstaldet i sygebokse, hvor de stod på sand i 24 timer og gummimåtter i 24 timer i en tilfældig rækkefølge. Liggeadfærden blev registreret i 18 timer for hver ko på hvert underlag ved hjælp af video

fra overvågningskameraer. Blandt andet blev den totale liggetid, varigheden af rejse og lægge sig bevægelserne, samt latenstiden fra den første liggeintention (pendulende/snusende hovedbevægelse) til koen lå ned, registreret.

Underlaget har betydning

De halte køer i forsøget lå mere ned, havde et højere antal ligge-

	Sand	Gummi	p
Total liggetid (t/18t)	12,3	7,9	***
Antal liggeperioder (antal/18t)	11	7	**
Varighed, lægge sig (s)	4,5	6,1	**
Varighed, rejse sig (s)	5,0	5,6	*
Ligge positur, fladt udstrakt (antal køer)	14	4	**
Latenstid, liggeintention (s)	10	151	***
Varighed, liggeintentioner inkl. snusende bevægelse (s/liggeperiode)	50	155	***

Signifikansniveau: * angiver $p < 0,05$, ** angiver $p < 0,01$ og *** angiver $p < 0,001$

perioder og brugte mindre tid på at lægge sig ned og rejse sig, når de var opstaldet på dybstrøelse af sand sammenlignet med gummimåtter. Et højere antal køer lå på siden med kroppen fladt udstrakt på sand sammenlignet med gummimåtter og varigheden af liggeintentioner var lavere, når køerne var opstaldet på sand sammenlignet med gummimåtter.

Sand er at foretrække

Det lavere antal liggeperioder, den øgede tid de brugte på at rejse og lægge sig, samt den øgede varighed af liggeintentioner, når opstaldet på gummimåtter, indi-

kerer, at de halte køer har sværere ved og er mere tilbageholdende, når de skal rejse og lægge sig på gummimåtter sammenlignet med sand. Den lavere liggetid og det lavere antal køer som lå udstrakt på gummimåtterne, tyder også på, at gummimåtter er mindre behagelige for halte køer at ligge på sammenlignet med sand. Resultaterne fra dette forsøg indikerer altså, at dybstrøelse, for eksempel bestående af sand, i højere grad tillader halte malkekøer at få opfyldt deres behov for hvile sammenlignet med et hårdere underlag som for eksempel gummimåtte. Sand, sammenlignet med gummimåtter, er derfor er at foretrække i sygebokse til halte køer.

Artiklen er skrevet på baggrund af forfatterens afsluttede speciale "Behaviour of lame dairy cows in hospital pens – effect of lying surface".

Flere oplysninger

Anne Bak
Anne.s.bak@gmail.com

Margit Bak Jensen
Margitbak.jensen@anis.au.dk

Institut for Husdyrvidenskab,
 Aarhus Universitet